

Aan

RvB, Bert Pont, Titus Livius, Peter Ploegsma, Ron Bos, Peter Haarms,
Joke Hoogendonk

cc

Jan Stalman

Datum

29 augustus 2007

Van

KENNISCENTRUM,
Ed Berendsen
T (020) 687 1625
Ed.Berendsen@uwv.nl

P. Rijnsburger

T (020) 687 1956

Peter.Rijnsburger@uwv.nl

Onderwerp**KM 07/16 WW Raming 2007-II****Puntsgewijze samenvatting van de belangrijkste signalen**

- *De verwachtingen t.a.v. het aantal beslissingen WW voor 2007 zijn verlaagd. Dit is vooral het gevolg van de wijzigingen bij de uitvoering van aSB. Voor het overige zijn er weinig veranderingen.*
- *Omdat de economische vooruitzichten naar beneden zijn bijgesteld en de loonkosten sneller stijgen daalt de WW in 2008 minder sterk dan in de vorige raming werd verwacht.*
- *De verschillen tussen de raming van SZW voor de augustusbrief en de actuele UWV-raming worden deels veroorzaakt door verschillen in beleid en timing, maar voor het grootste deel door verschillen in gehanteerd afwijzingspercentage. Het percentage dat SZW hanteert is te hoog en leidt tot te hoge aantallen beslissingen. Omdat het percentage in 2007 en 2008 vrijwel constant is heeft dit op de vaststelling van het budgettaire kader weinig invloed.*
- *Voor het verkleinen van de verschillen tussen de ramingen van UWV en SZW is het van belang dat in de juninota ook de prognose van het aantal beslissingen wordt opgenomen. Verder moet het overleg naar aanleiding van de juninota worden geïntensiveerd gezien het belang van de juninota voor de augustusbrief.*

Inleiding

Ten behoeve van de begrotingscyclus 2008 en de fonds- en premienota's wordt periodiek een raming gemaakt van de volumeontwikkeling van de sociale zekerheidswetten. Daarin worden de beleidsuitgangspunten, de macro-economische ontwikkeling van het CPB en de realisaties bij de verschillende wetten verwerkt. De beleidsuitgangspunten worden in overleg tussen SZW en UWV vastgesteld. Dat is eerder dit jaar gebeurd. Ten opzichte van voorjaarsraming verschilt deze raming op drie punten. Ten eerste zijn de realisaties over het eerste half jaar 2007 verwerkt. Verder zijn de deze ramingen gebaseerd op de nieuwe CPB-ramingen uit de MEV 2008. Ten slotte leiden de gewijzigde procedures voor de herbeoordelingen in het kader van aSB tot veranderingen bij de WW-ramingen. In deze kennismemo wordt verder ingegaan op de volumeaantallen die in de augustusbrief zijn opgenomen.

De opbouw van het memo is als volgt. In de hoofdtekst wordt ingegaan op de totaalraming. In de totaalraming komt alles tezamen. In de bijlagen worden de verschillende bouwstenen die voor de ramingen zijn gebruikt opgenomen. Bijlage A bevat het economische beeld, bijlage B gaat in op de relevante beleidselementen die voor de raming van belang zijn en bijlage C gaat in op de wijze waarop de verschillende elementen in de raming zijn verwerkt.

Ramingen

2007: De raming voor 2007 van het aantal beslissingen is met 13.000 verlaagd in vergelijking met de vorige raming. Dit is vooral het gevolg van de wijzigingen in de uitvoering de herbeoordelingsoperatie in het kader van aSB (zie Bijlage B.1). Hierdoor zijn er in 2007 circa 11.000 aanvragen minder. Voor overige zijn de veranderingen bij de aanvragen beperkt. De prognose van uitstroom is iets verhoogd. De omvang van de bijstelling ligt echter binnen de normale variabiliteit van de ramingen. Door de lagere instroom en de iets hogere uitstroom is komt het bestand 12.000 lager uit.

Tabel 1 Basisprognose

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Prognose 2007-II (aantallen x 1000)									
Beslissingen	515,9	452,6	371,0	294	254	246	248	252	256
Afwijzingen	98,4	76,2	59,9	48	41	39	39	40	41
Toekenningen	417,5	376,4	311,1	246	213	207	209	212	216
Beëindigingen	375,9	392,3	369,8	299	235	221	217	216	214
Lopend bestand	323,3	307,4	249,5	197	175	161	153	150	151
Uitkeringsjaren ¹	257,8	276,7	237,4	188	156	141	132	127	126
Mutaties (%)									
Beslissingen	-3,9	-12,3	-18,0	-20,7	-13,7	-3,1	1,0	1,6	1,6
Afwijzingen	-17,2	-22,6	-21,4	-19,7	-15,5	-4,2	0,9	1,6	1,6
Toekenningen	-0,1	-9,8	-17,3	-20,9	-13,4	-2,9	1,0	1,6	1,6
Beëindigingen	9,8	4,4	-5,7	-19,3	-21,4	-5,8	-1,8	-0,5	-0,7
Lopend bestand	15,6	-4,9	-18,9	-21,1	-10,9	-8,0	-5,0	-2,4	0,8
Uitkeringsjaren		7,4	-14,3	-20,8	-16,6	-9,5	-6,5	-3,7	-0,9
Prognose 2007-I (aantallen x 1000)									
Beslissingen	515,9	452,6	371,0	307	246	237	237	237	237
Afwijzingen	98,4	76,2	59,9	51	43	41	41	41	41
Toekenningen	417,5	376,4	311,1	256	203	196	195	195	195
Beëindigingen	375,9	392,3	369,8	296	236	214	207	200	196
Lopend bestand	323,3	307,4	249,5	209	176	158	147	142	142

2008: De verwachtingen t.a.v. van de economische groei voor 2008 zijn verlaagd, mede omdat de loonkosten sneller stijgen dan eerder werd verwacht. Het gevolg is dat raming van het aantal beslissingen voor 2008 verhoogd is in vergelijking met de vorige raming (+8.000). Deze verhoging slaat volledig neer bij de toekenningen (+10.000). De prognose van de uitstroom en het bestand is vrijwel ongewijzigd.

Voor de **middellange termijn** vormt het uitgangspunt de middellange termijn ramingen (MLT) van het CPB. In de jaren 2009-2012 gaat deze uit van een constante groei van het BBP met 1,8%. Ook de andere grootheden kennen een constante ontwikkeling. Bij een constante economische groei van 1,8% (ongewijzigd, CEP) en een constante stijging van de loonsom met 3,8% (was 3%, CEP) neemt de instroom in de WW, in afwijking van de vorige

¹ Uitkeringsjaren worden berekend als het gemiddelde lopend bestand (t,t-1), vermenigvuldigd gecorrigeerd voor parttime effecten. De parttime factor is ten opzichte van de vorige raming verlaagd van 0,85 naar 0,84. De prognose kan afwijken van de ramingen in de Fondsnota's. Ze is bedoeld om een vergelijking te kunnen maken met de prognoses van SZW.

raming, licht toe. De reden voor toename is sterkere stijging van de loonkosten. Omdat de ontwikkeling van de uitstroom achterloopt bij de ontwikkeling van de instroom neemt zal het WW-bestand pas na 2011 weer gaan stijgen.

Samenvattend: De raming van de WW-aanvragen wordt in vergelijking met de voorjaarsraming voor 2007 verlaagd met 13.000. Dit is vooral het gevolg van de veranderingen bij aSB. Voor overige zijn de veranderingen voor 2007 gering. Voor 2008 wordt de prognose van het beslissingen daarentegen verhoogd in vergelijking met de voorjaarsraming, onder invloed van de bijgestelde economische verwachtingen.

Augustusbrief

In de begrotingscyclus is de augustusbrief het moment waarop de begrotingsruimte voor het volgende jaar definitief wordt vastgesteld. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid maakt ten behoeve daarvan ramingen van de beslissingen en uitkeringsjaren. Zij baseren zich daarbij op de juninota² van UWV en op de nieuwe macro-economische vooruitzichten uit de Macro Economische Verkenningen van het CPB. De ramingen worden opgenomen in het zogenaamde light-model dat wordt gebruikt om de financiële ruimte berekenen. In tabel 2 zijn deze ramingen vergeleken met de actuele UWV-ramingen.

Tabel 2 Verschillen tussen basisprognose UWV en de prognose uit de augustusbrief

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Prognose 2007-II (x 1000)						
Beslissingen	294	254	246	248	252	256
Uitkeringsjaren	188	156	141	132	127	126
Prognose SZW augustusbrief (x 1000)						
Beslissingen	325	278	275	293	308	308
Uitkeringsjaren	185	148	136	132	133	130
Vershil (x 1000)						
Beslissingen	-31	-24	-29	-44	-56	-52
Uitkeringsjaren	3	8	6	0	-5	-4

Uit de tabel blijkt dat de verschillen bij de uitkeringsjaren relatief beperkt zijn en dat prognose van UWV hoger ligt tot 2010. Bij de prognose van de beslissingen zijn de verschillen echter groot en ze worden steeds groter. Met name het verschil in 2007 is echter opvallend (31.000 aanvragen). De vraag is vervolgens waar dit aan ligt.

Een verschil is duidelijk. Omdat de raming uit de augustusbrief gebaseerd is op de juninota bestaat er een verschil in realisaties. De juninota is gebaseerd op de realisaties t/m maart van dit jaar. De UWV-ramingen zijn gebaseerd op de realisaties t/m juni. Hiervoor is echter geconstateerd dat de extra realisaties niet veel hebben bijgedragen tot de bijstelling van de UWV-raming voor 2007. De bijstelling is vooral het gevolg van de wijzigingen bij de uitvoering van aSB. In de raming uit augustusbrief zijn hiervoor geen mutaties opgenomen, dat is overigens wel gebeurd bij de raming van de uitkeringsjaren. Van het verschil kan dus ongeveer 13.000 toegewezen aan de neerwaartse bijstelling van de UWV-ramingen.

² Juninota Financiële ontwikkeling UWV-fondsen 2007-2008

Eigenlijk is de raming in de augustusbrief de raming uit de juninota. In de juninota bedraagt de raming van het aantal toekenningen 256.000 (= identiek aan de voorjaarsraming). Daarvan wordt het aantal beslissingen afgeleid door de toekenningen te verhogen met een constant afwijzingspercentage van 21%. Het feitelijke afwijzingspercentage bedraagt echter 16% in 2007. Als de raming van de beslissingen uit de augustusbrief gebaseerd zou zijn op dit afwijzingspercentage dan ziet de prognose er uit als in tabel 3.

Tabel 3 Verschillen tussen basisprognose UWV en de prognose uit de augustusbrief

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Prognose 2007-II (x 1000)						
Beslissingen	294	254	246	248	252	256
Uitkeringsjaren	188	156	141	132	127	126
Gecorrigeerde prognose SZW augustusbrief (x 1000)						
Beslissingen	307	262	258	275	290	290
Uitkeringsjaren	185	148	136	132	133	130
Verskil (x 1000)						
<i>Beslissingen</i>	-13	-8	-13	-27	-38	-34
<i>Uitkeringsjaren</i>	3	8	6	0	-5	-4

Het resterende verschil kan voor het grootste deel worden verklaard door de bijstelling van de UWV-raming. Deze bijstelling moet nog worden verwerkt in de ramingen van SZW. Dat is echter op vroegst pas bij de oktobernota.

Voor de raming van het budgettaire kader heeft het hanteren van het onjuiste afwijzingspercentage voor de korte termijn weinig invloed. De reden daarvoor is dat het light model vooral maakt van de mutatiepercentages. Gegeven een constant afwijzingspercentage is het mutatiepercentage van het aantal beslissingen gelijk aan het mutatiepercentage van de toekenningen. Op de wat langere termijn is het afwijzingspercentage niet constant en wordt het ook beïnvloed door beleidselementen.

Conclusie: de verschillen tussen de UWV-raming en de raming voor de augustusbrief zijn verklaarbaar en vooral terug te voeren tot verschillen in gehanteerde afwijzingspercentages. Voor de toekomst is het van belang dat de SZW de juiste afwijzingspercentages hanteert. Gegeven het belang van de juninota voor de besluitvorming rond de augustusbrief is het noodzakelijk dat de juninota alle relevante informatie bevat. Dus ook de raming van het aantal beslissingen. Het overleg rond de juninota moet verder worden geïntensiveerd.

Bijlage A: Het economische beeld

De prognoses van de volumina zijn mede gebaseerd op de economische ontwikkeling. De economische ontwikkeling beïnvloedt de verzekerde populatie en de ontwikkeling van de werkloosheid. De belangrijkste economische grootheden die de grondslag vormen voor de verschillende basisprojecties zijn opgenomen in tabel A.1.

Tabel A.1 Uitgangspunten economische ontwikkeling voor de periode 2004 – 2012 (jaarlijkse groei in procenten)

Grootheden	2005	2006		2007		2008		2009-2012
		<i>vorige</i>	<i>nieuw</i>	<i>vorige</i>	<i>nieuw</i>	<i>vorige</i>	<i>nieuw</i>	
Bruto binnenlands product	1,5	3,0	3,0	2,75	2,7	2,75	2,5	1,8
Uitvoer (excl. energie)	6,8	8,1	7,9	6,75	7,0	8,0	7,5	
Inflatie	1,7	1,1	1,1	1,25	1,7	1,25	2,4	1,4
Loonsom, marktsector	1,3	1,3	1,3	2,5	2,5	4,25	4,5	3,8
Investerings, excl. Woningen	3,1	7,0	6,4	4,5	2,75	6,0	4,5	
Werkgelegenheid (arbeidsjaren)	-0,3	1,8	1,8	2,1	1,7	0,9	0,8	1)
Werkgelegenheid (personen)	0,0	2,3	2,3	1,75	2,25	1,25	(1,25)	
Werkloze beroepsbevolking (x1000)	483	413	413	355	340	315	315	2)

Bron: CPB, CEP 2007, april 2007, Nieuwsbrief juni 2007 en voorlopige cijfers MEV 2008. De CPB ramingen lopen tot en met 2011, voor 2012 is uitgegaan van hetzelfde niveau als in 2011.

- 1) Het CPB verwacht nog een lichte toename in 2009 van 0,2% en daarna vrijwel een stabilisatie.
- 2) De werkloosheid daalt in 2009 tot 306.000, om vervolgens weer toe te nemen tot 318.000 in 2010 en 329.000 in 2011.

Conjunctuur in 2007-2008

Voor 2007 en 2008 zijn de economische vooruitzichten gunstig, zij het dat groei van het BBP een fractie lager ligt dan in 2006. De meest recente inschatting van het CBS geeft aan dat de groei van het bbp in het tweede kwartaal van 2007 2,4% bedraagt³. Dit is vrijwel gelijk aan de groei in het eerste kwartaal. Ten opzichte van het vorige kwartaal groeide de economie met 0,2%. Dit percentage is het laagste in de afgelopen twee jaar. In de afgelopen twee jaar lag het groeipercentage tussen 0,6 en 0,9%. Het beeld van de conjunctuur is eind juni 2007 iets minder gunstig dan in de voorafgaande maanden. Dit komt onder meer doordat de consumptie minder hard is gegroeid. De consumptiegroei bleef achter door het lage gasverbruik. Hiertegenover staan een gelijkblijvende uitvoergroei. De investeringen zijn in het tweede kwartaal gestegen, maar minder sterk dan in de twee voorgaande kwartalen.

Omslag ontwikkeling werkgelegenheid en werkloosheid zet door in 2007 en 2008

De werkgelegenheid in de marktsector stijgt in 2007 naar verwachting met 1,7%. In 2008 vlakt deze stijging wat af, maar omdat de werkgelegenheid sneller toeneemt dan het arbeidsaanbod blijft de werkloosheid dalen, tot 4% in 2008.

Conclusie

Het CPB heeft de groeiverwachtingen licht naar beneden bijgesteld ten opzichte van de vorige prognose, maar de economische vooruitzichten voor Nederland blijven naar verwachting tot eind 2008 gunstig.

³ CBS, persbericht, 14 augustus 2007

Bijlage B: Relevante beleidsontwikkelingen

De WW-ramingen zijn gebaseerd op de instroomcohorten van 2006. Daarop worden de economische ontwikkeling en de beleidsontwikkelingen toegepast. In dit hoofdstuk wordt een analyse gemaakt van de belangrijkste beleidsontwikkelingen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de WW.

B1. Ontwikkelingen binnen de WAO

Binnen de arbeidsongeschiktheidswetten (WAO, WIA) hebben de afgelopen jaren omvangrijke wijzigingen plaats gehad die consequenties hebben voor de WW.

- In oktober 2004 zijn de toelatingseisen voor de WAO aangescherpt (aSB). Hierdoor wordt enerzijds een groter deel afgewezen, anderzijds worden circa 285.000 bestaande arbeidsongeschikten herbeoordeeld. Door de extra afwijzingen ontstaan meer WW-aanvragen. De herbeoordelingen zorgen ervoor dat een groot deel van de arbeidsongeschikten gedeeltelijk of volledig wordt afgeschat. Een deel hiervan zal een WW-uitkering aanvragen.
- Gelijk met de invoering van aSB wordt de bestaande reguliere herbeoordelingspraktijk afgeschaft. Er vindt nog wel een beperkt aantal professionele herbeoordelingen plaats. We gaan er van uit dat deze betrekking hebben op de groep arbeidsongeschikten die niet onder de herbeoordelingsoperatie vallen.
- Dit alles leidt er toe dat er minder mensen om deze reden worden afgeschat en dat er dus minder WW-aanvragen zullen komen.
- De Wet WIA is per 29 december 2005 ingevoerd. Ook dit heeft belangrijke consequenties voor de WW. Enerzijds wordt de mogelijkheid van samenloop met een WW-uitkering beperkt. Dat betekent minder WW-aanvragen. Anderzijds zullen als gevolg van WIA meer afwijzingen plaatsvinden. De groep met 15-35% arbeidsongeschiktheid komt niet meer in aanmerking voor een WIA-uitkering. Een deel hiervan zal een WW-uitkering aanvragen.

De effecten van de wijzigingen zijn verwerkt in de prognoses. Voor de wijze waarop dit gebeurd is inmiddels standaard en voor details verwijzen naar eerdere kennismemo's⁴. We zullen ons beperken tot de wijzigingen.

B1.1 De invoering van aSB

De aanscherping van het schattingsbesluit heeft twee effecten. Enerzijds worden vanaf 1 oktober 2004 meer WAO-aanvragen afgewezen omdat de toelatingseisen zijn aangescherpt. Anderzijds wordt een groot deel van het zittende bestand tussen 1 oktober 2004 en april 2008 herkeurd. Beide effecten hebben een verhogende invloed op de instroom in de WW. Tegelijk met de invoering van aSB wordt de bestaande herbeoordelingspraktijk afgeschaft. Dit heeft een verlagende invloed op de instroom in de WW.

De invloed van de aanscherping van schattingsbesluit op de nieuwe instroom WIA is inmiddels verwerkt in de WW-instroom en leidt niet meer tot extra WW-instroom. Wat wel nog tot fluctuaties in de WW-instroom leidt zijn de veranderingen in herbeoordelingsprocedures.

De invloed van de herbeoordelingen in het kader van aSB

Ten opzichte van de vorige raming zijn de herbeoordelingsprocedures en de periode waarin herbeoordeeld aangepast. De herbeoordelingsperiode loopt nu door t/m het eerste kwartaal van 2009. Verder is besloten dat de leeftijdsgroep 45-plus herbeoordeeld wordt volgens het oude schattingsbesluit. Dat betekent dat de 45-plussers die al herbeoordeeld waren volgens

⁴ Kennismemo 07-06 WWRaming 2007-I, mei 2007

het schattingsbesluit opnieuw herbeoordeeld moeten worden. Dit zijn er naar schatting 30.000. Verder is ook besloten dat aanvragen van arbeidsongeschikten, die als gevolg van de maximering van het zogenaamde maatmanloon ten onrechte geen of een lagere uitkering hadden gekregen, opnieuw beoordeeld zullen worden. Deze correcties zullen als eerste worden uitgevoerd in de loop van 2007. De resterende herbeoordelingen in het kader van aSB zullen in 2008 en 2009 plaatsvinden.

Bij de herbeoordelingen geven de realisaties aan dat het effect van de aanscherping van het schattingsbesluit sterk is afgenomen. In vergelijking met de vorige raming zijn de parameters die het effect van de herbeoordelingen bepalen daarom gehalveerd. Voor de 45-plus groep, die herbeoordeeld worden volgens het oude schattingsbesluit, is het effect nogmaals gehalveerd. De prognose van de omvang van het beroep op de WW als gevolg van aSB is opgenomen in tabel B1.1. Weergegeven is de netto-instroom. Door het wegvallen van de reguliere herbeoordelingspraktijk valt ook de WW-instroom van deze categorie weg. Deze afname moet op de berekende aSB-instroom in mindering worden gebracht

Door de verlaging van het effect van aSB en de verschuiving van het grootste deel van de resterende herbeoordelingen naar 2008/2009 is het extra aantal WW-toekenningen door aSB voor 2007 fors verlaagd, namelijk met 9.200 (=2.500-11.700). Daarentegen is het aantal toekenningen in 2008 wat verhoogd: met 800 (=3.900-2.900). Bovendien zal er nu ook in 2009 nog wat extra instroom zijn.

Tabel B1.1 Prognose WW-toekenningen als gevolg van aSB (cohortaantallen)

	2006	2007	2008	2009	Totaal 2005-2009
Raming 2007-II					
Netto WW-instroom a.g.v. aSB	12.700	2.500	3.700	500	32.100
Netto WW-afwijzingen a.g.v. aSB	3.700	800	1.100	200	9.500
Raming 2007-I					
Netto WW-instroom a.g.v. aSB	12.700	11.700	2.900	-	40.100
Netto WW-afwijzingen a.g.v. aSB	3.700	3.400	900	-	11.600

Het aantal extra WW-aanvragen als gevolg van aSB is voor 2007 sterk verlaagd in vergelijking met de vorige raming (-11.800). Voor 2008 is raming echter wat verhoogd (+1.000). Bovendien is er nu ook in 2009 extra instroom (+900).

B2. Stelselwijzigingen bij de WW

Ook bij de WW zijn de afgelopen jaren belangrijke stelselwijzigingen doorgevoerd. Van de stelselwijzigingen worden in de raming vier elementen meegenomen. Het betreffen de wijziging van de wekeneis, de verkorting van de WW-duur, de beperking van de toets verwijtbare werkloosheid en de doorbetaling WW bij ziekte. Deze bijlage is voor de volledigheid van de verantwoording opgenomen. Ten opzichte van de voorjaarsraming zijn er geen veranderingen.

Aanpassing wekeneis

Voor raming betekent dat vanaf april 2006 de wekeneis is aangepast van 26 uit 39 naar 26 uit 36 weken. Op basis van eerdere analyses is vastgesteld dat hierdoor het aantal toekenningen Kdu met 3,2% en het aantal toekenningen Lgu met 2,3% afneemt. Omdat 2006 het uitgangspunt is, is al driekwart van deze stelselwijziging verwerkt. Het restant wordt verwerkt in de raming voor 2007.

Ten opzichte van de vorige raming is dit niet gewijzigd.
--

Aanpassing van de hoogte en duur van de WW-uitkering

In de wet Wijziging WW-stelsel (WWS) is een verandering in de duur en de hoogte van de uitkering opgenomen. De maximale uitkeringsduur wordt aanzienlijk bekort (van 5 jaar naar 38 maanden) en tevens nog afhankelijker gemaakt van het totale opgebouwde arbeidsverleden. Ook de uitkeringshoogte verandert. In de eerste twee maanden ontvangen werklozen een uitkering die gelijk is aan 75% van het laatstverdiende inkomen. Daarna daalt de uitkering tot 70%. Het recht op een kortdurende uitkering vervalt. Indien alleen aan de wekeneis wordt voldaan, dan bestaat recht op een loongerelateerde basisuitkering van maximaal 3 maanden.

Het CPB houdt bij de berekening van de effecten van WWS ook rekening met een gedragseffect als gevolg van de stijging van de uitkering in de eerste maanden: meer instroom. In deze prognose wordt geen rekening gehouden met een gedragseffect.

Ten opzichte van de vorige raming zijn de uitgangspunten niet veranderd.
--

Beperking toets op verwijtbare werkloosheid

Deze wijziging houdt in dat het instemmen van de verzekerde met ontslag of het onvoldoende verzet bieden tegen ontslag geen reden meer is voor verwijtbare werkloosheid. De regel is ingegaan in oktober 2006. De overige redenen voor verwijtbare werkloosheid blijven nog wel in stand (ontslag wegens dringende reden en ontslagname zonder echte noodzaak). Voor UWV heeft deze maatregel als gevolg dat er minder afwijzingen zullen zijn en dus meer instroom in de WW. Welk deel van afgewezen aanvragen wegens verwijtbare werkloosheid zich niet voldoende heeft verzet tegen het ontslag, is niet bekend. UWV gaat voorsnog uit van een toename van 2.100 uitkeringen op jaarbasis⁵, ongeveer 0,5% van het aantal toekenningen. In het wetsvoorstel wordt gesproken over een stijging van de uitkeringslasten met 26 miljoen euro (structureel). Het aantal aanvragen zal door deze maatregel niet toenemen. De toename van de instroom gaat gepaard met een even grote afname van het aantal afwijzingen. In 2006 is al een kwart van de toename gerealiseerd. Het volledige effect wordt in 2007 bereikt. Ten opzichte van 2006 bedraagt de toename daarmee

⁵ Uitvoeringstoets Conceptwetsvoorstel Wijzigingen werkloosheidswet en ontslagrecht (augustus 2005). Het aantal uit de uitvoeringstoets varieert met de omvang van de instroom, waarbij 2005 de basis is (2.100). Doordat de instroom afneemt na 2005 neemt ook dit aantal af.

$0,75 \times 2.100 = 1.600$ extra toekenningen. Als ook gecorrigeerd wordt voor de kleinere omvang van de instroom in 2007 resulteert een verhoging van het aantal toekenningen van 1.200. Ook voor 2008 en verder geldt een dergelijk effect.

Ten opzichte van de vorige raming zijn de uitgangspunten niet gewijzigd.

Voortzetting WW bij kortdurende ziekte

Per 1 mei 2007 worden zieke werklozen pas na 13 weken overgedragen aan de ZW. Een werkloze is in deze periode verder ook sollicitatieplichtig. De verwachting is dan dat door deze maatregel de werkloze eerder uitstroomt naar werk. Het mogelijke effect van de sollicitatieplicht wordt buiten beschouwing gelaten.

Tabel B 2.1 Effect voortzetting WW bij kortdurende ziekte (x 1000)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Toekenningen	0	-8	-20	-21	-21	-21	-21
Beëindigingen	0	-10	-21	-21	-21	-21	-21
Lopend bestand	0	2	3	3	3	3	3

In de uitvoeringstoets is aangegeven dat de maatregel leidt tot een stijging van het gemiddelde WW-bestand met circa 1,8%. Deze stijging is de resultante van een daling van de uitstroom en van de instroom. De uitstroom neemt af omdat voor zieke werklozen in de eerste 13 weken de uitkering niet wordt beëindigd. Uit analyses blijkt dat 10% van de uitstroom hierop betrekking heeft. Vastgesteld is ook dat 73% van de zieke werklozen herstelt binnen 13 weken. Met andere woorden door de maatregel neemt de uitstroom met ruim 7% af. Door de afname neemt ook instroom met ongeveer eenzelfde omvang af, zij het enigszins vertraagd. Zieke werklozen, die niet uitstromen, stromen ook niet in. Uit tabel B 2.1 blijkt dat in- en uitstroom in 2007 met 8.000 (-3,0%) respectievelijk 10.000 (-3,4%) afnemen. Voor 2008 bedraagt de afname circa 20.000 (-8 tot -9%). Het bestand neemt in 2007 met 2.000 (1,2%), en in 2008 met 3.000 (1,8%) toe.

Door de maatregel voortzetting WW bij kortdurende ziekte nemen in- en uitstroom in 2007 met ruim 3% af en in 2008 met 8 à 9%. Hierdoor neemt het bestand in 2007 met 1,2% toe en in 2008 met 1,8%. Ten opzichte van de vorige raming is dit niet gewijzigd.

Introductie mantelzorgforfait

Voor het bepalen van het arbeidsverleden bestaat er in de huidige Werkloosheidswet al het verzorgingsforfait. Onder voorwaarden tellen perioden waarin kleine kinderen worden verzorgd (voor een deel) mee als arbeidsjaren. In WWS wordt daaraan het mantelzorgforfait toegevoegd. Perioden waarin sprake is geweest van het verrichten van mantelzorg worden (voor een deel) meegeteld. De doelgroep hiervoor betreft personen die voor het dienstverband waaruit zij werkloos zijn geworden mantelzorg hebben verricht. Het effect zal verhogend uitwerken op de duur van al toegekende uitkeringen, maar is naar verwachting verwaarloosbaar. De maatregel wordt niet meegenomen in de instroomprognose.

Poortwachertoets

CWI maakt vanaf 2007 met werkzoekenden die zelf werk zoeken (A-klienten) individuele afspraken over de invulling van de sollicitatieplicht in de eerste drie maanden. Na deze drie maanden wordt getoetst of deze afspraken zijn nagekomen. De verwachting is dat mensen hierdoor geprikkeld worden om sneller een baan te zoeken. Dit zou betekenen dat de gemiddelde WW-duur omlaag gaat en daarmee de uitstroom omhoog. Het effect van deze maatregel op de WW is echter niet te kwantificeren en wordt daarom niet meegenomen in de volumeprognose.

Overige wijzigingen:

- SER-advies over de toekomstbestendigheid van de WW. Dit is niet meegenomen in de ramingen.
- SER-advies over de kring van verzekerden. Het is niet meegenomen in de ramingen.
- IOW. Heeft geen consequenties voor de WW-ramingen.
- Wijziging Maatregelenbesluit UWV. Dit wordt niet meegenomen in de volumeramingen.
- Betaling dwangsommen/versnelling beslistermijnen. Dit wordt niet meegenomen in de volumeramingen.
- Uitvoering ketenprogramma. Dit heeft geen volume-effecten.
- Kopje in de toeslagenwet. Dit heeft geen volume-effecten.
- Deregulering. Eventuele volume-effecten worden niet meegenomen in de ramingen.
- Vernieuwing. Eventuele volume-effecten worden niet meegenomen in de ramingen.

De overige wijzigingen zijn niet relevant of momenteel nog in bespreking dan wel niet kwantificeerbaar en worden daarom niet meegenomen in de raming.

Overzicht veranderingen in de WW

In tabel B2.2 zijn alle effecten van de veranderingen in de WW nog eens bij elkaar gezet. Wat opvalt, is dat het gecombineerde effect op het bestand relatief beperkt is. Bij in- en uitstroom zijn de effecten groter. Per saldo drukken de maatregelen zowel in- als uitstroom substantieel.

Tabel B2.2 Totaaloverzicht veranderingen in de WW, procentuele mutaties

	Instroom		uitstroom		Lopend bestand	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Aanpassing wekeneis	-0,5	-0,6	-0,2	-0,5	-0,3	-0,5
Duurverkorting	0,0	0,0	1,6	0,6	-2,3	-3,5
Beperking toets op verwijtbare werkloosheid	0,4	0,5	0,1	0,3	0,3	0,6
Voortzetting WW bij kortdurende ziekte	-3,0	-9,1	-3,4	-8,1	1,2	1,8
Totaal	-3,1	-9,2	-1,9	-7,7	-1,1	-1,6

Samenvattend: De wijzigingen in de WW zorgen er per saldo voor dat instroom, uitstroom en lopend bestand dalen. Het effect op het bestand is echter relatief beperkt. Ten opzichte van de vorige raming zijn de effecten van deze maatregelen niet veranderd.

Bijlage C: Van beleid naar raming

Op basis van de reeks gerealiseerde instroomcohorten t/m 2006 en de CPB-cijfers⁶ is een raming gemaakt van de aanvragen, uitgesplitst naar afwijzingen, kortdurende en loongerelateerde uitkeringen. Dit betreft de primaire raming van de aanvragen, d.w.z. zonder de effect van gewijzigd beleid. De uitkomsten daarvan zijn opgenomen in tabel C.1.

Tabel C.1 Primaire schatting aanvragen, cohorten 2007-2012 (%)

	2007	2008	2009	2010-2012
Raming 2007-II				
Afwijzingen	-15,4	-8,2	-1,2	0,7
Kortdurende uitkeringen	-19,5	-14,7	-0,3	1,4
Loongerelateerde uitkeringen	-14,1	-7,5	-0,3	1,4
Raming 2007-I				
Afwijzingen	-8,7	-10,8	0,0	0,0
Kortdurende uitkeringen	-16,2	-15,5	0,0	0,0
Loongerelateerde uitkeringen	-12,9	-10,2	0,0	0,0

Ten opzichte van de vorige raming zijn is de afname in 2007 groter dan in de vorige raming. Dit geldt met name voor de afwijzingen. De bijstelling is het gevolg van veranderingen in de realisaties en een verlaging van de raming van werkloze beroepsbevolking voor 2007. De verwachte economische groei voor 2008 is verlaagd naar 2,5% en de stijging van de loonkosten gaat sneller. Per saldo betekent dit dat de WW minder snel zal dalen dan in vorige prognose werd verwacht. Voor de periode na 2008 is uitgegaan van de nieuwe middellange termijnraming van het CPB. De WW neemt daardoor langzaam weer toe⁷.

In deze prognose zijn, zoals is aangegeven, nog niet de effecten van de beleidswijzigingen in de arbeidsongeschiktheidswetten (tabel B1.1) en de WW (tabel B2.2) opgenomen. Door de invloed van de beleidswijzigingen ontstaan enigszins bijgestelde mutatiepercentages (tabel C.2) voor de aanvragen. De gevonden bijgestelde mutatiepercentages vormen de basis voor de uiteindelijke prognose.

Tabel C.2 Schatting aanvragen inclusief beleid, cohorten 2007-2012 (%)

	2007	2008	2009	2010-2012
Raming 2007-II				
Afwijzingen	-22,6	-8,3	-3,5	1,6
Kortdurende uitkeringen	-22,4	-14,5	-1,7	1,5
Loongerelateerde uitkeringen	-20,3	-9,4	-2,0	1,6 ⁸
Raming 2007-I				
Afwijzingen	-11,4	-15,5	-2,4	0,0
Kortdurende uitkeringen	-16,1	-18,8	-1,3	0,0
Loongerelateerde uitkeringen	-17,1	-19,0	-1,4	0,0

Niet alle beleidswijzigingen hebben invloed op de instroom. De maatregelen die leiden tot een duurverkortening (afschaffing vervolguutkering, duurverkortening WWS) zijn gemodelleerd via de uitkeringsduur. Ook de maatregel doorbetaling WW bij kortdurende ziekte leidt tot een aanpassing van de uitstroom. Deze is vorm gegeven via een correctie op de uitstroomparameters.

⁶ Macro Economische verkenningen 2008

⁷ De raming na 2008 heeft een beperkte betekenis en is veel meer een afgesproken maatlijn.

⁸ Voor 2010 is het percentage 1,3% i.p.v. 1,6%

Overzicht KENNISMEMO'S

2005

- 05/01 Eigen risicodragers WAO/WIA
- 05/02 RWI rapport "de weg terug: van arbeidsongeschiktheid naar werk
- 05/03 Reïntegratiemarkt en UWV in vogelvlucht
- 05/04 Doorstroom van WW naar WWB per regio
- 05/05 Stelselherzieningen in WW sinds 2003 [artikel in W&I]
- 05/06 WW kwartaalramingen 2005 IV
- 05/07 AO Kwartaalramingen 2005 IV

2006

- 06/01 ZW Kwartaalramingen 2005 IV
- 06/02 Werkloosheid in de regio Haaglanden
- 06/03 Ontwikkelingen bij WAJONG
- 06/04 Vraaggericht re-integreren en arbeidsmarktprognoses [artikel in W&I]
- 06/05 Startnotitie WAJONG
- 06/06 WW Kwartaalramingen 2006 I
- 06/07 AO Kwartaalramingen 2006 I
- 06/08 Dossierstudie WIA 80-100
- 06/09 WIA Kwartaalramingen 2006 I
- 06/10 ZW Kwartaalramingen 2006 I

- 06/11 Vaststelling en evaluatie van effectiviteit van reïntegratiemaatregelen voor WW cliënten
- 06/12 Eerste verkenningen WIA
- 06/13 Steekproeftrekking onderzoek zittend bestand WW
- 06/14 Uitstroomkansen in WIA
- 06/15 Klantontwikkelingen UWV
- 06/16 Herbeoordeling van werkende WAO'ers
- 06/17 Re-integratie na herbeoordeling [artikel in het blad re-integratie]
- 06/18 Instroom in WW na ontslag van werknemers met Wiw- of ID-baan
- 06/19 WW Kwartaalramingen 2006 II
- 06/20 AO Kwartaalramingen 2006 II

- 06/21 ZW Kwartaalramingen 2006 II
- 06/22 De oudere werknemer [artikel W&I]
- 06/23 Klachten; stand van zaken en benchmark met andere publieke instellingen
- 06/24 Witte fraude bij jongeren
- 06/25 Langdurige werkloosheid [artikel in W&I]
- 06/26 Duurzaamheid plaatsingen [artikel in W&I]
- 06/27 Startnotitie vangnet ZW
- 06/28 Zittend Bestand WW: Indicaties voor re-integratiekansen en handavingsrisico's
- 06/29 Ontwikkelingen bij gemeenten na invoering van de WWB
- 06/30 Een jaar WIA; de balans [artikel in ESB]

2007

- 07/01 Doorstroom van WW naar bijstand (WWB), 2003-2010
- 07/02 Indicatieve quick scan participatiepotentieel UWV klanten
- 07/03 Tussenrapportage dossieronderzoek Wajong
- 07/04 WIA monitor WGA; eerste meting
- 07/05 Geactualiseerde raming re-integratiepotentieel UWV klanten
- 07/06 Voorjaarsraming WW
- 07/07 Voorjaarsraming AO
- 07/08 Voorjaarsraming ZW
- 07/09 De groep 35-min in kaart gebracht
- 07/10 Over slaagpercentages en re-integratiedoelstellingen; schattingen en overwegingen

- 07/11 WIA monitor vangnet; eerste meting [eerdaags te verschijnen]
- 07/12 Stand van zaken onderzoek Zittend Bestand WW [eerdaags te verschijnen]
- 07/13 Resultaten onderzoek zitten bestand [eerdaags te verschijnen]
- 07/14 ZW Raming 2007-II
- 07/15 AO Raming 2007-II
- 07/16 WW Raming 2007-II